

Thematafel 3

Middelen, mensen en bestuur, het programma Dienstverlenende overheid en de paragrafen Bedrijfsvoering, Lokale Heffingen en WOO
Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, vpb en de paragrafen Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering en Samenwerking

- o Organisatieontwikkeling
- o Bedrijfsvoering
- o Digitalisering
- o Bestuur
- o Financiën
- o Dienstverlening
- o Belastingen
- o WOO

	Fractie	Blz.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
1	GL/PvdA		Algemeen	Laten we beginnen met de complimenten voor de begroting. Die ziet er keurig uit en is leesbaar.	
2			Dienstverlening overheid	De gemeente wil in 2026 de participatie van de inwoners verbeteren. Hoe wordt ervoor gezorgd dat niet alleen de mondige inwoners, maar ook mensen die minder hun stem laten horen, betrokken worden?	We hebben een nieuwe wet rondom participatie, die op 1 januari 2027 moet zijn geregeld. Daarbij moet de gemeente een viertal dingen regelen: uitdaagrecht, dus inwoners moeten de gemeente kunnen uitdagen, wij moeten participatie gaan toepassen bij de totstandkoming, uitvoering en evaluatie van beleid. Dat is nu alleen nog bij de totstandkoming. Daarvoor gaan we een nieuwe verordening maken en we gaan ervoor zorgen dat onze collega's hierop gaan letten en dat onze participatie gaat aansluiten bij hoe die het beste bij onze inwoners past.
3		82	Inhuur	Punt 5: is er een lijst van inhuur van zzp'ers, die in de laatste vijf jaar voor de gemeente actief geweest zijn? Dat heeft te maken met de nieuwe wetgeving daarin. In de beheersmaatregelen wordt wel gezegd dat inzichtelijk wordt gemaakt wat er aan verhuur- en inhuurcontracten zijn. Hebben wij een idee wat er evt. na kan komen? De Belastingdienst kan vijf jaar naheffen.	Een van mijn eerste opdrachten als teammanager HR en organisatieadvies is om inzichtelijk te maken wat wij aan inhuur binnen hebben. Waarbij we zeker ook willen kijken naar hoe we willen omgaan met de Wet DBA. We zijn nu bezig met een inventarisatie van wat we willen hebben, wat rechtmatig is en wat onrechtmatig is, en daar stappen op te gaan zetten. We hebben het inzichtelijk, het is wel een grote klus.
4				Heeft de Belastingdienst al contact met de gemeente hierover opgenomen of nog niet?	Nee, met ons niet. Dit jaar wordt nog niet altijd actief contact gezocht. Volgend jaar zal dat wel anders zijn. Belangrijk hierbij is wat voor type opdracht het is. Gekeken wordt of het een resultaatgerichte opdracht is of niet.
5		23	Strategische risico's leefomgeving	Bij punt 1 wordt benoemd dat er diverse strategische risico's onderkend worden. Die risico's voor de leefomgeving hebben niet alleen betrekking op de gemeente Heerenveen, maar ook op onze samenwerkingspartners provincie en Wetterskip. Hoe verhouden die relaties zich met onze verantwoordelijkheden en risico's?	In de samenwerkingen die wij hebben, worden deze risico's ook meegenomen en gewogen en die zijn ook van belang in de gesprekken die wij hebben met de samenwerkingspartners.
6				Heeft dat ook gevolgen voor hoeveel risico de gemeente financieel voor zich neemt?	Daar houden we wel rekening mee, ja.
7				In feite is het risico voor de leefomgeving hoger dan wat hier staat?	Nee, in principe niet, want hier zitten de samenwerkingspartners al bij in. Dit is het risico voor het deel van de gemeente in de gemeenschappelijke regeling.
8		87	Financiële kengetallen	Alle kengetallen staan op rood. Dat is natuurlijk heel zorgelijk. Wat gaan jullie doen om te zorgen dat de kengetallen groen worden?	Een van de taken die wij hebben, is een structureel sluitende begroting hebben, ook na 2027. Dat zal er ook voor zorgen dat de kengetallen verbeteren. Daarnaast hebben we in het project van de gezonde financiële positie ook nog iets gezegd over de investeringsvolumes waar we mee omgaan, waar nog een onderzoek over plaatsvindt. Dat zijn allemaal stappen waar we mee bezig zijn om ervoor te zorgen dat ook de kengetallen verbeteren.
9				We hebben toch met de P-nota in feite gekozen voor een financieel sluitende begroting, in ieder geval voor het eerste jaar.	Ja, 2026 hebben we een financieel sluitende begroting. Daarvoor hebben we het voorkeursscenario aangenomen. We weten ook dat 2026 en 2027 alleen sluitend zijn, maar we vanaf 2028 de min ingaan. Daarin moeten nog wel de vervolgstappen genomen worden. Als de jaren 2028, 2029 en verder ook sluitend gemaakt worden, dan zijn de kengetallen iets beter, maar dat is niet de enige stap. We zitten ook met een hoog investeringsvolume. De investeringen hebben niet direct impact op het resultaat, maar zorgen ervoor dat we financiering daarvoor aan moeten trekken. Dat zorgt ook voor verslechterde kengetallen.

	Fractie	Blz.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
10				We hebben te maken met een teruglopende algemene reserve en met de solvabiliteitsratio en het weerstandsvermogen. Hoe wordt daarop ingespeeld? De risico's blijven hoog.	En een nieuw gemeentehuis. Er moeten straks keuzes gemaakt worden. Die zullen zeker ook met de coalitiebehandeling worden voorgelegd, zodat daarin de keuzes gemaakt kunnen worden.
11				Dan komt dan aan op: we zorgen dat bepaalde risico's kleiner worden of we zorgen dat we de algemene reserve groter maken.	Ja, bijvoorbeeld.
12				Voor nu heeft dit geen directe consequenties. We lopen net tegen of bijna over die grens.	Zoals we nu de begroting hebben voorgelegd, zou de provincie deze moeten kunnen goedkeuren. Het kan zijn dat zij nog bepaalde posten eruit halen, waarvan zij iets anders vinden.
13			Najaarsrapportage	We hebben net de najaarsrapportage gekregen. Daarin wordt nogal geschoven met gelden. Dat zien we in deze begroting niet terug.	Nee, want de begroting gaat over 2026 en de najaarsrapportage over 2025. We zijn nu bezig met de voorbereiding van de decemberbrief. Er worden wat dingen overgeheveld. Dat is bij deze tafel nog niet bekend, want de brief moet nog langs de directie. We hebben wel wat verzoeken gekregen om zaken over te hevelen. In principe hebben we met elkaar afgesproken dat wat er nu extra wordt aangevraagd in de najaarsrapportage, dit jaar moet worden uitgegeven en niet wordt overgeheveld.
14				Het zijn nogal forse bedragen die genoemd worden.	In de brede context zien we dat de gemeente best een opgave heeft aan het werk dat er is. Het is ingewikkeld om mensen te vinden en de procedures duren vaak wat langer. Dan is er vaak meer tijd nodig om een project te realiseren. Het geld loopt dan langer met ons mee, voordat we het uiteindelijk kunnen uitgeven. We zijn samen met de auditcommissie bezig met een optimalisatie van de P&C-cyclus, waarin we kijken of we de behandeling van voor- en najaarsrapportage anders kunnen organiseren.
15				Klopt het dat wij eerder niet het huidige jaar hebben opgenomen in de begroting?	Dat zit er in principe altijd in.
16	CDA	162	ABC-complex	In het kader van de ontwikkelingen rond het huidige ABC-complex zijn eenmalige lasten van € 300.000 en baten van € 1 miljoen opgenomen. De dekking komt uit de algemene reserve. Wij zijn benieuwd waar die baten vandaan komen. Ik meen dat het ABC-complex niet van de gemeente is.	Nee, maar de gemeente heeft wel een stukje grond verkocht in het plan daar. En er zit ook nog een subsidie in.
17		162	Economische leefomgeving	Hier staat een stukje over het IHP. Er wordt gedesinvesteerd in gebouwen. Wat moet ik me daarbij voorstellen en waarom kost dat geld?	Als wij desinvesteren in een gebouw, betekent het dat we een gebouw afstoten en dat de boekwaarde die op dat gebouw zit, kwijt is. Dus dan moeten we die boekwaarde afboeken. Desinvesteren is vaak het kwijtraken van een activum.
18		87	Financiële kengetallen	Bij de conclusie en de schuldquote staan een aantal keren de opmerkingen: zorgwekkend, niet gezond, en dat we richting de grens gaan. Betekent dat dan als wij richting de 130 gaan en we onmiddellijk actie moeten ondernemen, we een tik op de vingers van de provincie zullen krijgen?	Als wij te zwaar onder druk komen en ook niet een structureel sluitende begroting hebben, dan kunnen wij een tik op de vingers krijgen. Die tik kan zo erg zijn, dat de gemeente op een gegeven moment onder toezicht komt te staan. Het zijn meerdere factoren gezamenlijk waardoor je als gemeente onder toezicht komt te staan.
19		83	Funderingsproblematiek	Hier staat dat juridische procedures en schadeclaims mogelijke gevolgen zijn van de funderingsproblematiek. Dat staat aan de hand van een stuk gaswinning. Dat wordt nationaal geregeld.	Funderingsproblematiek heeft niet alleen met gaswinning te maken, maar ook met bijvoorbeeld de veenweideproblematiek die de gemeente heeft. Er mist een enter in dat stukje tussen gaswinning en infrastructuur.
20				Is het dan zo dat de gemeente wel aansprakelijk gesteld kan worden voor de gaswinning? Is het niet zo dat als mensen last hebben van bodemdaling, ze dan de nationale overheid daarvoor aansprakelijk moeten stellen?	Dat is niet een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Jullie kunnen de vraag bij tafel 2 stellen.
21			Algemeen	De begroting ziet er mooi uit en is heel goed leesbaar. Wat dat betreft hebben we niet heel veel vragen.	Het compliment nemen wij mee. We gaan straks met de verbetering van de P&C-cyclus kijken of we de indeling van de begroting nog wat kunnen aanpassen.
22	SP		Algemeen	Onze fractie heeft besloten om vanavond wel bij deze tafels aanwezig te zijn, maar dat heeft wel wat overweging gehad. Deze begroting staat haaks op onze kernwaarden. Ons initiatiefvoorstel armoede kunnen we niet terugvinden.	We zullen de vragen technisch beantwoorden. <i>Zie technische vraag ID 91</i>

	Fractie	Blz.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
23		156	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer	De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer regelt hoe inwoners en bedrijven digitaal met de overheid kunnen communiceren. Ze kunnen officiële berichten elektronisch naar de overheid sturen. Via welke kanalen kan dat? De wet verbetert hun positie bij digitale interactie met de overheid. Hoe wordt dit met de inwoners gecommuniceerd?	Deze wet draait erom dat, los van alles dat we al doen en deden, de gemeente ook nog een digitaal kanaal erbij openstelt voor de ongeveer 400 producten en processen die de gemeente heeft. Baliemedewerkers en meitinkers blijven allemaal. Als je behoefte hebt om digitaal met de overheid te communiceren en iets aan te vragen, dan komt dat erbij.
24				Is dat zoiets als de digitale belastingomgeving?	Het is niet een digitale omgeving, maar we moeten een digitale vorm kiezen om ook digitaal te kunnen teruggeven.
25				Is op een andere manier communiceren met de gemeente ook nog steeds mogelijk? Mensen die om wat voor reden dan ook niet digitaal kunnen of willen communiceren.	Ja, alle opties blijven. Het is geen vervanging, maar een extra optie. Het kan per product verschillen hoe we dat doen. Het kan zijn dat iemand in Mijnoverheid terecht komt, of dat het per e-mail gaat. Afhankelijk van het product worden er andere opties gekozen. Wij zetten de extra mogelijkheid voor een digitale product- of informatieaanvraag op onze website. Mocht het nodig zijn dat wij iets actief communiceren richting bepaalde groepen inwoners, doen we dat op een andere manier.
26				Bij alle processen is er altijd nog een analoge optie.	Een persoonlijk contact, ja. Dat verandert niet met deze nieuwe wet.
27				Is er ook rekening gehouden met het feit dat wanneer een inwoner een vraag stelt via dat kanaal, dit een aanvraag zou kunnen zijn in de zin van de Algemene wet bestuursrecht? Je zou dit kunnen zien als een formele aanvraag voor bijv. bijzondere bijstand, een uitkering of schuldhelpverlening.	Dat klopt, daar houden we natuurlijk rekening mee. Je probeert mensen aan de voorkant op de goede plek uit te laten komen, maar anders nemen we gewoon contact met ze op en zorgen we dat het goed komt.
28			Dienstverlening	Ik heb begrepen dat als je last hebt van houtstook, je via de Fixi-app daarvan een melding kunt doen. Klopt dat? De gemeente doet niet mee aan de Stookwijzer.	De gemeente heeft daarvoor nu nog geen beleid en handhaving. Er is wel een luchtakkoord op basis van een motie. In de Fixi-app is nog niet een specifieke categorie van houtstook, maar daar wordt nu onderzoek naar gedaan. Je kunt sowieso een algemene melding maken in de Fixi-app.
29	HL/GB		Voorkeursscenario	Het voorkeursscenario is in de begroting verwerkt.	Ja, volledig.
30			Ombuigingsvoorstel gemeentelijke organisatie	Waar kan ik dan bijv. het ombuigingsvoorstel op de gemeentelijke organisatie van € 1,5 miljoen zien?	Dat is als taakstelling opgenomen in de begroting om nog in te vullen. Je kunt het niet één-twee-drie eruit halen, maar het zit er wel in. De begroting is op hoofdlijnen. Het staat in de overhead.
31		73	Overige baten en lasten	Vorig jaar dachten we dat de begroting 2026 € 220 miljoen zou zijn en ik zie nu € 246 miljoen aan lasten. Dat is niet min € 1,5 miljoen.	Maar die € 1,5 miljoen zit er wel in. Hij staat wel benoemd op pagina 73 bij 0.8, overige baten en lasten. Daar staat de taakstelling van € 1,5 miljoen toegelicht.
32				Omdat het nog niet is verdeeld over de taakvelden, staat het nu nog in de overhead als min € 1,5 miljoen. Op 1 januari verdelen jullie dat intern.	Ja, het staat als één bedrag. We zijn nu bezig om die taakstelling in te vullen en dan wordt die verdeeld. Bij de voorjaarsrapportage krijgt de raad het voorstel.
33			Schuldquote	Ik heb in het BBV gekeken om de schuldquote te berekenen. Is dat een eenvoudige formule? Stel dat het gemeentehuis € 50 miljoen gaat kosten i.p.v. € 33 miljoen, wat is dan het effect op de schuldquote?	We zullen de berekening van de schuldquote sturen. <i>Zie technische vraag ID 99</i>
34				De schuldquote en de financiële ratio zijn best kritisch. Het ravijnjaar zou nu komen, maar dat komt pas over een paar jaar.	Ja, die zijn heel kritisch. Het ravijnjaar komt pas over een paar jaar.
35			Digitalisering / informatiehuishouding	Zijn er applicaties die in 2026 end of life dreigen te raken?	Die zullen er ongetwijfeld zijn, maar op detailniveau weet ik het niet. Welke vraag zit erachter?
36				Heeft de gemeente de digitalisering en informatiehuishouding op orde? Voor de toekomst moet de gemeente een grote informatieslag maken, ook v.w.b. AI en allerlei softwarematigheden.	Het uitgangspunt is dat de gemeente zicht heeft op alle applicaties en daarnaar wordt gehandeld.
37				Welke teams werken er nog niet volgens eenduidig informatiebeheer? Bijvoorbeeld beveiliging voor cybercrime.	Als we teams weten, handelen we daar gelijk naar en zorgen we dat ze op orde komen. We hebben gelukkig een aantal toezichthouders die ons scherp houden. We zijn er nog niet, maar dat komt omdat de wereld steeds blijft veranderen. Er komen steeds nieuwe applicaties, maar we nemen de organisatie wel doorlopend mee, zodat mensen weten hoe ze moeten werken, waar informatie goed gezet moet worden, wat wel of niet met AI gedaan mag worden. In het kader van cybercrime zit een deel in het

	Fractie	Blz.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
					weerstandsvormogen en de risicoberekening.
38				Als ik NIS2 zeg, schrikken we dan?	Nee, de CISO is daar helemaal mee bezig.
39				Heeft de gemeente de server niet in de cloud, maar in Heerenveen staan?	We hebben nog een klein servertje in Heerenveen staan, met één burgerzakenapplicatie, en de rest is ondergebracht in Leeuwarden en staat in de cloud.
40		37	Dienstverlenende overheid	Hier staat dat 75% van de inwoners en ondernemers tevreden is in 2025. Dus dit is de nulmeting. De gemeente is bezig de dienstverlening te vergroten. Dus straks is het misschien 80%?	In de visie op de dienstverlening staan doelen op dit vlak. Daarin staat wat de gemeente de komende jaren qua percentage wil gaan behalen. De 75% tevredenheid kwam uit het laatste Motivaction-onderzoek.
41				Hoe meten jullie die tevredenheid? De inwoners gaan naar de balie; wordt dan elke inwoner die vraag gesteld, met een druk op de knop van ja/nee?	Het Motivaction-onderzoek was een groot onderzoek dat we naar bijna de helft van de bevolking hebben toegestuurd. Daar is dit percentage uitgekomen. We starten ook binnenkort met het meten van tevredenheid bij mensen die aan de balie komen, bellen met de gemeente of via de website komen, en waar eventueel ontevredenheid zit.
42				Als iemand belt, wordt dan niet gemeten met KPI's, promotiescores? Er is niet een systeem achter het systeem?	Daarmee gaan we binnenkort wel starten. Met telefonie waarschijnlijk volgende week.
43				Wordt dat dan uitbesteed aan een klantcontactcentrum of doet de gemeente dat zelf?	Er zit een digitaal systeem achter en dat is onafhankelijk. De input wordt in een onafhankelijke omgeving opgehaald waar wij bij kunnen. Wij kunnen de gegevens niet beïnvloeden, maar wel eruit halen. De gemeente heeft haar eigen klantcontactcentrum.
44	FNP	79	Risico's	De top 10 risiko's stiet yn in tabel op side 85 sûnder fierdere taljochting. Op side 81 o/m 84 stiet in oersjoch fan net-kwantifisearbere risiko's. Wêrom binne dy risiko's net kwantifisearre en omskreaun?	De niet-kwantificeerbare risico's kunnen we eigenlijk niet in geld uitdrukken. Maar ze zijn wel dusdanig wezenlijk belangrijk dat we ze wel willen noemen.
45				Binne de € 69 miljoen minus de € 60,7 miljoen (side 79) dan onbeskreaune risiko's? De top 10 risiko's fertsjintwurdigje in wearde fan € 60,7 miljoen.	Het zijn de risico's exclusief de grondexploitatie. Daar staat inderdaad dat risico's die wel gekwantificeerd zijn, de top 10, een waarde hebben van € 60,7 miljoen. Daarnaast zijn er risico's die we niet in geld kunnen uitdrukken. Dat is niet de € 69 miljoen. Het totaal is € 69 miljoen.
46		85	Jeugdzorg	Hjir stiet dat it budzjet foar jeugdsoarch mei 75% kâns net tarikkend is. Yn in earder stadium hawwe wy bewust foar in leger bedrach keazen.	De kâns is rûze op 75% dat dit it bedrach is dat we tekoart komme.
47		146	Kwijtscheldingsbeleid	Hoe kin it dat de bedraggen fan frijskatting ôfnimme wylst de lesten tanimme?	Er zijn waarschijnlijk minder aanvragen voor kwijtschelding gedaan.
48				It bedrach is dochs feroare? Sadat der minder minsken foar yn oanmerking kommen binne?	Het kwijtscheldingsbedrag wordt niet aangepast tussen 2025 en 2026. Het is een inschatting die wij maken van wat wij denken dat het aan kwijtschelding zal zijn voor die jaren.
49		147	Heffingen en belastingen	Hjir stiet it staatsje fan 2025 net by. It begjint mei 2026. Soms stiet 2025 der wol by yn in staatsje.	Omdat het in principe over de meerjarenraming van 2026 gaat. Soms past het niet op een bladzijde en laten we het huidige jaar weg. Soms is het voor de vergelijking handig om het huidige jaar wel op te nemen. Het is genoteerd voor de volgende ronde.
50		149	WOZ/OZB	De weardestiging fan wenningen is 9,69%. Yn de lêste tabel stiet in prosintuele stiging neffens ferline jier fan 13,15%. Wat is it ferskil tusken dy beide persintaazjes?	Het ene is de ontwikkeling van de OZB-opbrengsten en het andere is de ontwikkeling van de WOZ-waarde. De 13,15% zijn de totale opbrengsten met daarboven de tabel in euro's. Bovenaan de pagina staat de WOZ-waarde die met 9,69% gestegen is.
51		152	Leges	Hjir stiet dat ûndersyk dien wurdt nei juste en folsleine tarekkening. Wannear is dat ûndersyk klear en hoe wurdt dat oan de rie foarlein?	Daar zijn we nu nog mee bezig en we hopen dat dat volgend jaar afgerond is. Het is geen voorstel dat richting raad gaat. Het is een intern onderzoek dat we doen.
52		9	Btw	De gemeente It Hearrenfean ferwurket btw net as ôfsûnderlike post of fia it btw-kompensaasjefûns, mar rekkenet btw troch yn 'e kostpriis fan aktiviteiten dy't fia heffingen finansiële wurde, lykas ôffal en riolearring. It Hearrenfean brûkt dy romte om allegear algemiene middels te ûntlêsten en boekt dit troch in lyts, mar struktureel foardiel yn 'e begrutting. We brûke de mooglikheid om btw as koste-elemint troch te berekkenen oan de heffingen, sadat minder druk op de algemiene middels ûntstiet. Kin it ek foar problemen soargje dat de btw op dizze wize ferrekkene wurdt? Byg. neiheffingen op btw.	Nee, zeker niet. Dit is een standaardmethode voor het berekenen van de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dan mogen wij alleen de btw op investeringen ook toerekenen aan de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Dat heeft niets te maken met de btw-afdracht die de gemeente doet richting Belastingdienst.

	Fractie	Blz.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
53				Hoe kinne we dan letter foarkomme dat we mear oerhâlde by de berekkening foar de kosten foar riolearring? Boppeoan stiet dat de kosten foar overhead, personiëlslesten en btw tarekkene wurde oan de rioelheffing. Dat diene we net en dat dogge we no wol?	Dat deden we altijd al.
54				Wêr komme dy bedraggen dan wei? Hjir stiet dat de gemeente yn 2026 € 121.000 ekstra baten realisearret troch de btw en oare yndirekte kosten foar in part oan de rioelheffing ta te rekkenjen.	Dat komt waarschijnlijk doordat de gemeente dat jaar wat meer investeringen heeft gehad dan de jaren daarvoor.
55				Dy ynvestearringen komme noch: foar 2027 € 116.000 en foar 2028 € 136.000.	Dat klopt. Dat heeft met de investeringen te maken.
56				Itselde jildt foar de ôffalstoffeheffing.	Ja. Hoe hoger de investering, hoe meer kosten we kunnen toerekenen aan de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dat staat los van het btw-compensatiefonds en van de btw die de gemeente aan de Belastingdienst moet afdragen. Dat is de iennige heffing dêr't dat sa kin. In het BBV staat specifiek benoemd dat dat op deze manier mag.
57		130	Sportstad	Sportstad koe gebrûk meitsje fan de BOSA-regeling, mar dy is der net mear.	Nee.
58				We ha begrepen dat it doel is om Sportstad folslein btw-plichtich te meitsjen. Wat binne dêrfoar de kânsen en wat binne dêrfan de gefolgen foar Sportstad? En as it slagget foar Sportstad, hoe sit it dan mei oare sportfoarsjenningen yn 'e gemeente? Nimme we net in grutter struktureel risiko troch hegere netto kosten fanwege it fuortfallen fan de kompensaasjeregeling?	Dat is een politieke vraag. Dat is geen technische vraag waar wij een antwoord op kunnen geven.
59		183	Subsidies	De subysdzje foar de biblioteek wurdt flink ferhege.	Dat komt door de verhuizing van de bibliotheek. De bibliotheek krijgt vanaf 2026 alvast een extra bedrag om te kunnen sparen, zodat wanneer de verhuizing gaat plaatsvinden, er voldoende geld is voor bijv. de inrichting.
60				Belvédère kriget € 50.000 minder.	Ik denk dat de aanvraag dan lager is geweest. Die vraag kan schriftelijk gesteld worden. <i>Zie technische vraag ID 83</i>
61				De foarstellen dy't efteryn steane, giet de rie mei akkoart.	Ja, in principe is dat het subsidieplafond waarmee de raad akkoord gaat.
62				Wy binne bliid mei de Fryske ynliding by de begrutting. We binne goed te sprekken oer bepaalde ûnderdielen fan de begrutting.	Dat hearre wy graach.
63				Ik meitsje my wol soargen oer de btw-berekkening by oerheden.	De gemeente It Hearrenfean besjocht jierliks oft de btw goed tarekkene is. In eksterne fiskale partij helpt ús dêrby. It is yndie yngewikkelde matearje, mar dêr binne we skerp op.
64	D66		Algemeen	Bij deze begroting blijft er geld over, maar soms blijft er ook bij nul begroting wel eens geld over. Is deze conservatief opgesteld of heel realistisch en scherp aan de wind?	Realistisch en conform de afspraken die we met elkaar hebben gemaakt bij de P-nota en het voorkeursscenario.
65				Nu hebben we € 1 miljoen over. Zit daar die € 500.000 uit het voorstel in of niet? Dat is de uitname uit de bestemmingsreserve sociale woningbouw.	Nee, die zit er niet in. Die half miljoen euro komt uit de bestemmingsreserve en heeft geen invloed op het resultaat. Dus er blijft € 1 miljoen over.
66		38	Dienstverlening	Het gaat hier over het digitaal participatieplatform. Wordt het alleen maar digitaal? Of kunnen mensen zich ook op een andere manier aanmelden?	Het is vooral bedoeld als extra service naar de inwoners. Zodat ze kunnen zien welke participatieprojecten de gemeente heeft, waarover ze kunnen meepraten in welke vorm. Dat is los van alles wat we ook nog fysiek doen. Het geeft een totaaloverzicht van alles wat we in de gemeente hebben spelen. Sommige trajecten kunnen misschien alleen op die manier. Dat is niet vastgesteld. We houden rekening met mensen die minder digitaal zijn.
67			Duurzaam inkopen	Eén keer per jaar heeft de raad een inkoopmonitor. Daarbij wordt gekeken naar de duurzaamheid van de inkopen. Zit er beleid in de begroting om meer duurzaam in te kopen waar dat kan?	Ons doel is zo duurzaam mogelijk inkopen. Het moet wel haalbaar zijn. Het is niet zo dat in deze begroting daar nieuw beleid voor is. Het is een beschrijving van het beleid dat er al is.
68				In die monitor komt steeds naar voren dat het beleid van zo duurzaam mogelijk inkopen op een	Waarschijnlijk is het dan nog niet mogelijk, omdat de technologie nog niet zo ver is of dat soort dingen.

	Fractie	Blz.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
				of andere manier niet lukt.	
69				Nee, omdat er één categorie is: niet mogelijk, en één categorie: had gekund, maar niet gelukt of gedaan. Mijn vraag is of jullie daarvoor een beleid, actieplan of maatregel in gedachte hebben.	Het nieuwe inkoopbeleid komt niet richting de raad, want het is een uitwerking van de vastgestelde nota door de raad. In de nota 'Zo doen we in Heerenveen zaken' staat het inkoopbeleid dat door de raad is vastgesteld. Daarin staat dat de gemeente de inkoop duurzaam en circulair doet.
70				De afgelopen twee jaar, 2023 en 2024, hebben we kunnen zien dat de doelen niet worden gehaald. Ergens is dus een stapje extra nodig of is er een beheersmaatregel die niet werkt.	Daarover staat niets in deze begroting. Dat is niet een vraag die wij kunnen beantwoorden.
71				Zijn er financiële redenen waarom de doelen in het potje van 'had gekund' niet gehaald zijn? Wellicht als we meer geld beschikbaar stellen dat het dan wel lukt. Of zijn er andere redenen die buiten de invloedsfeer van de raad liggen?	Het is niet zo dat expliciet extra middelen in deze begroting daarvoor zijn opgenomen. De vraag is hoeveel het zal oplossen in percentages als er extra geld beschikbaar komt. Daarop kunnen wij hier geen antwoord geven. Dit kan als technische vraag ingediend worden. <i>Zie technische vraag ID 100</i>
72			Digitalisering	Recentelijk was een hack bij Omrin. In hoeverre is de gemeente goed toegerust op het voorkomen van dat soort narigheid?	De gemeente heeft de beveiliging best goed op orde. We hebben een aparte toezichthoudende functionaris, de CISO. Die houdt toezicht op het informatiebeleid, hacken en dat soort zaken voor de hele gemeente. Die persoon volgt de wet- en regelgeving die snel verandert.
73				Heeft de gemeente de ict-middelen ook dusdanig op orde dat we doen wat we moeten doen om het risico te verkleinen dat dit gebeurt?	Daar doen we zo goed mogelijk ons best voor. Dit is ook iets wat daar onderdeel van is. Als we in een applicatie moeten investeren of een nieuwe applicatie aanschaffen, dan is er een lijst met een aantal standaard vragen die doorgelopen moet worden. Een van de personen die de lijst doorgaat, is de CISO-functionaris. Zo proberen we aan de voorkant al de risico's te tackelen. Het is ook belangrijk om kritische vragen te stellen aan bijv. een leverancier.
74		79	Risicoprofiel	Een van mijn afdronken van het raadsvoorstel inzake de FUMO was dat het risico van de gemeente t.o.v. de FUMO iets toeneemt, omdat hun financiële positie verslechtert. Op welke manier vindt dat zijn weerslag in de begroting van de gemeente?	Dat staat in de paragraaf weerstandsvermogen. Voor het weerstandsvermogen houden we voor alle verbonden partijen gezamenlijk een bepaald bedrag aan als risico, waarbij we dit soort dingen kunnen tackelen, maar dat is maar eenmalig. We houden daar wel rekening mee.
75				Als dat risico t.o.v. de FUMO naar ons idee omhoog gaat, dan komt die ergens in het lijstje terug. In de zin dat het bedrag omhoog gaat of de kans of impact groter wordt.	Ja, elk jaar wordt opnieuw bekeken wat de kans is. Evt. wordt de kans of het bedrag bijgesteld. Pas als we het zeker weten, gaat het bedrag mee in de voorjaars- of najaarsrapportage. In de decemberbrief gaan we voor de FUMO een extra bedrag opnemen, omdat we al weten dat de FUMO een tekort gaat opleveren voor dit jaar. In de nota weerstandsvermogen risicomanagement hebben we aangegeven dat we (sinds vorig jaar) bij de jaarrekening terugkijken - en dat deden we in de paragraaf eigenlijk niet - welke risico's we hebben geformuleerd, of die zich daadwerkelijk hebben voorgedaan en of die risico's zijn gedekt uit het weerstandsvermogen of dat die extra is geraamd in de najaars- of voorjaarsrapportage.
76			Versnelling woningbouw	Er is € 500.000 extra voor de versnelling woningbouw. Als de raad daarvan zegt dat daar nog eens € 500.000 ingestort moet worden, zou dat dan verder kunnen bijdragen aan de versnelling van de woningbouwdoelen?	De vraag is of we dat kunnen behalen, omdat we de capaciteit waarschijnlijk niet weg kunnen zetten. De bedoeling van die € 500.000 is vooral dat de wat kleinere projecten naast elkaar kunnen gaan lopen, in plaats van achter elkaar. We kunnen wat mankracht extra erop gaan zetten. Op een gegeven moment is de rek daaruit. Misschien kunnen we met het potje voor 2027 weer die stappen nemen. Daarin zit € 1 miljoen voor die reserve. We halen er nu de helft uit voor 2026. Het is nog de vraag of de markt het kan leveren.
77			Bestemmingsreserve	Voor de zomer is door het college gesproken over een protocol of richtlijnen voor het instellen van een bestemmingsreserve. Dat voorstel zou naar de raad toe komen.	Daar zijn we mee bezig. We zijn al redelijk ver met het eerste concept. De verwachting is om de nota reserves en voorzieningen in januari in de raad te hebben. Het lukt helaas niet meer om dat in december voor elkaar te krijgen. In principe handelen we daar nu ook al naar.
78				Is het al mogelijk om inzicht daarin te krijgen?	Nee, de nota is nog niet vastgesteld.
79				Stel dat de raad via een amendement een bestemmingsreserve wil instellen.	Dat is iets anders. Het is altijd het mandaat van de raad om een bestemmingsreserve in te stellen. Die hoeft niet aan die regels te voldoen. Wij kunnen wel kijken of de bestemmingsreserves voldoen aan de nieuwe regels.
80	VVD	9	Aanpassing boekjaar 2029	Graag een uitleg.	De begroting maken we voor vier jaar. Nu voor 2026, 2027, 2028 en 2029. 2029 is het nieuwe jaar dat erbij komt. Er zijn altijd specifieke mutaties specifiek voor dat boekjaar. Dat zijn de mutaties die hierin verwerkt zijn.

	Fractie	Blz.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
81		9	Onroerende zaakbelasting	Hier staat dat de stijging uit de ombuigingen al was meegenomen in de P-nota 2026, maar daarnaast ook het areaal gestegen is. Daarnaast wordt het afgevlakt. Het areaal stijgt toch gewoon door?	Dat mag je verwachten, maar dat kunnen we nu nog niet inschatten. In principe kijken we voor één jaar wat de stijging is. En volgend jaar pakken we weer de volgende stijging van het areaal. We doen dat bewust, omdat er best wel wat risico's in het kader van bijv. netcongestie zijn. Speculeren moeten we zien te voorkomen.
82				De verwachtingen zijn wel dat dat in principe wel meer wordt.	Ja, we stellen nu ook voor dat we € 500.000 inzetten om de woningbouw te versnellen.
83			Woningbouw	Zou je mij dat uit kunnen leggen? Zo'n proces kost geld en dat is al begroot. Nu wordt gezegd dat een gedeelte van dat proces naar voren gehaald moet worden, dus eigenlijk moet het parallel aan elkaar gaan lopen. Dan verdienen we dat geld ergens ook wel weer terug.	Ja en nee. Je kijkt naar één jaar. We hebben een aantal processen die we eigenlijk achter elkaar zouden doen, deel 2026, deel 2027, deel 2028. Maar eigenlijk halen we die van 2027 en 2028 nu naar voren toe. Dat geld hebben we niet ergens, we kunnen niet alvast wat geld van 2028 pakken, want dat is er niet in 2026. Voor 2028 zijn wel gelden opgenomen, maar dan willen we ook weer verdere stappen nemen. In dat opzicht proberen we die versnelling te realiseren.
84		88	Netto schuldquote	Als je de begroting leest, gaat het best redelijk. Dan zie je dat de netto schuldquote stijgt naar 120%. Wat doen we nu verkeerd? Er staat bij dat je niet boven de 130% moet komen.	De netto schuldquote heeft voornamelijk te maken met het eigen vermogen en het vreemde vermogen. Als onze algemene reserve wat daalt, is er kans dat de netto schuldquote stijgt. We zien wel dat er steeds meer gelden uit de algemene reserve gehaald worden, dat die niet heel ruim meer is.
85				Ik zag in het plaatje staan dat de algemene reserve bijna elk jaar nog boven de € 40 miljoen is.	Ja, dat klopt. Maar toch zien we daarin wel een daling. Ten tweede verwachten we ook wat leningen te moeten aantrekken voor de investeringen die in de toekomst komen. Dat betekent dat het vreemde vermogen daardoor stijgt. De inschatting is dat in verhouding te veel vreemd vermogen nodig is t.o.v. het eigen vermogen.
86				In 2024 staat de netto schuldquote onder de 40% en in 2029 op 120%.	De ene reserve gaat naar beneden en de andere gaat omhoog in 2029, dus het loopt verder uit elkaar. Dan gaat de schuldquote omhoog. Wij proberen dit in de risico's mee te nemen. Bekeken wordt of de uitname uit de algemene middelen incidenteel of structureel is en wat de impact daarvan op de solvabiliteit en netto schuldquote is.
87				Er zijn onttrekkingen aan de algemene reserve, waarover door de raad al een besluit is genomen. Voor de parkeergarage en het nieuwe gemeentehuis moet geld aangetrokken worden.	Voor de parkeergarage moet de gemeente waarschijnlijk een lening aantrekken en het gemeentehuis zit hier nog helemaal niet in.
88				Dat is best wel alarmerend.	130% is inderdaad een kritische grens voor de netto schuldquote. De kengetallen is een van de onderdelen waar de provincie naar kijkt bij het toezicht. Tevens wordt er gekeken naar de structureel sluitende begroting. Die is voor 2026 en 2027 structureel sluitend. Eigenlijk moet die voor de hele periode structureel sluitend zijn.
89				Eigenlijk moeten we elke keer als de raad iets uit de algemene reserve wil halen, vragen wat dat met de balans doet.	Het vervelende is dat we de balans pas op twee momenten kunnen opstellen, nl. bij de begroting en bij de jaarrekening. Daardoor is het voor ons heel lastig om te bepalen wat een raadsvoorstel doet met de netto schuldquote.
90				Het hangt ook af van wat de gemeente uit Den Haag krijgt.	We hebben net de septembercirculaire doorgerekend en binnenkort komt daarvan een raadsbrief naar de raad. Dan is te zien dat de gemeente incidenteel een voordeeltje krijgt.
91		83	Landbouwproblematiek	Hier staat dat juridische risico's ontstaan door mogelijke conflicten tussen gemeentelijke bestemmingsplannen en provinciaal waterbeleid. Waar moeten we dan aan denken?	Dit zijn risico's binnen het domein leefomgeving. Dit zijn strategische risico's die onbekend zijn, die betrekking hebben op die onderwerpen. De gemeente is hierin niet het bevoegd gezag, maar kan wel last hebben van de risico's die eruit voortvloeien. Een juridisch geschil kan een gevolg zijn en daar kunnen evt. financiële gevolgen uit voortkomen.
92			Personeelscapaciteit	Er wordt vaak in het stuk geschreven dat ergens onvoldoende capaciteit voor is. En dat er toch weer extra geld nodig is om nieuwe mensen aan te trekken. Moeten er nog veel meer mensen komen? Wat is de stand van zaken?	Krapte op de arbeidsmarkt lossen wij niet op. Wat we doen is inzichtelijk maken op welke functies we moeilijk mensen kunnen vinden. En welke strategie we gaan voeren om wel mensen aan te trekken. Het hoeft niet altijd zo te zijn dat we naar buiten kijken. We kunnen gemakkelijk mensen via externe inhuur aannemen, maar daar zit ook een kostenpost aan. We kiezen niet voor het gemak, maar meer voor vertraging en het opleiden van eigen mensen. Dat kost ook geld, want het betekent dat je tijdelijk mensen zou moeten aannemen. We gaan verder kijken naar de strategische personeelsplanning. Eind van het jaar hebben we daarvoor een plan van aanpak en volgend jaar willen we daarin stappen zetten. Dat is een intensief traject. We willen medewerkers langer aan ons binden en boeien. Dat is de reden geweest voor een andere koers op het personeelsbeleid in mei.
93				Je gaat mensen opleiden en dat kost geld. Kun je medewerkers daarmee ook aan je binden? Of zitten daar restricties aan?	In één jaar de beste werkgever worden, dat gaat niet. Dat gaat veel te veel geld kosten. We zullen daarin stapje voor stapje keuzes moeten maken. We moeten wel meer doen met participatie en meer verantwoordelijkheid lager in de organisatie neerleggen. Daar zijn we nog niet, maar daar gaan we wel naartoe.

	Fractie	Blz.	Onderwerp	Vraag	Antwoord
94	CU	64	Betaald parkeren	We vinden het vreemd dat de baten van betaald parkeren in de begroting staan voor € 1.000.	Dat is niet zo, want die staan ook op bij een ander domein benoemd.
95		181		Bij de taakvelden staat bij de baten € 22.000 voor parkeren. Daarboven staat parkeerbelasting € 3,5 miljoen tot € 4,6 miljoen.	De parkeerbelasting is wat we kunnen heffen op de straat en het bedrag van € 22.000 is wat we kunnen heffen bij de parkeergarages.
96				Het zijn toch dezelfde tarieven?	Ja, maar ze hebben allebei een andere grondslag. De gemeente mag economisch een parkeergarage exploiteren. Dat zou ook een bedrijf kunnen doen. Op straat parkeren zonder slagboom is een wettelijke taak van de gemeente. De grondslag is anders, dus zit het op een ander taakveld. Die taakvelden zijn voorgeschreven door het Rijk.
97				€ 22.000 op jaarbasis is niet zo veel voor een garage met bijna 300 parkeerplekken.	Nee, dat klopt. Ik zal nakijken waar dat precies in zit. We komen erop terug. <i>Zie technische vraag ID 101</i>
98				Wat is er begroot voor de parkeergarage op het Kuperusplein?	De nieuwe parkeergarage zou daar ook in moeten zitten, want de opbrengst loopt vanaf 2029. Het zal op een ander taakveld staan. We gaan het voor u nakijken. <i>Zie technische vraag ID 101</i>
99		55	Samenkracht en burgerparticipatie	Kunnen jullie uitleggen wat er gebeurt met de knip tussen 2026 en 2027 qua inkomsten en uitgaven? Die vallen in één keer weg. De uitleg op pagina 56 bij 6.1 is niet duidelijk genoeg.	De analyse die gegeven is, is tussen 2025 en 2026 en niet tussen 2026 en 2027 en verder. Het betreft de opvang van Oekraïners. De opvang staat tot en met 2026 in de begroting, we weten niet wat het daarna gaat worden.
100				Zit er een harde einddatum aan de contracten met de plekken waar de Oekraïners opgevangen zijn?	Er zit een einddatum in, met een mogelijkheid tot verlenging als het nog noodzakelijk is. De gemeente krijgt een vergoeding vanuit het Rijk om Oekraïners op te vangen.
101				Dat is toch ook een Europese aanbesteding?	Voor een aantal onderdelen is het een Europese aanbesteding. Maar daar kan wel een langere looptijd in zitten.
102		163	Overhead	Er wordt een adviseur aangesteld voor de ontwikkelingen rondom Thialf en Sportstad voor een bedrag van € 171.000. Kunnen we dat hier in huis zelf niet doen?	Dat is een verlenging van de huidige adviseur, die al tijdelijk t/m 2025 adviseur is op Thialf en Sportstad. In de P-nota is een verlenging aangevraagd voor die adviseur, omdat er zodanige strategische meerjarige problematiek nog speelt. Het is een eigen medewerker. De gemeente deelt mee in de twee BV's. De bedoeling is om deze functie regulier onder te brengen in een van de domeinen om het daar te borgen.
103			Ziekteverzuim	Het ziekteverzuim vinden we nogal hoog. Bij Heerenveen ligt het percentage op 7,5% en gemiddeld bij gemeenten is dat minder. Daarvoor is waarschijnlijk niet echt een oorzaak te vinden. Heeft dat nog te maken met longcovid?	Er is over verzuim meer dan genoeg te zeggen. Ten eerste is het voor de mensen zelf heel vervelend en ten tweede kost het heel veel geld. We realiseren ons dat het de organisatie gemiddeld genomen per procentpunt ongeveer € 300.000 kost. Dat heeft ook te maken met vervanging. Naar mensen toe is het een kwestie van goede aandacht geven en het gesprek met elkaar voeren. Niet alle verzuimsituaties zijn werkgerelateerd. Het zit ook vaak in de privésfeer. We hebben net nieuw verzuimbeleid opgesteld, waarin we met name door de keuzes die we hebben gemaakt in de organisatieverandering met kleinere teams, meer aandacht willen geven aan individuele gesprekken met mensen. Het verzuim snel terugbrengen is best lastig.
104		183	Subsidies	We hebben hierover nog een aantal vragen. Wie gaat er over het vaststellen van de subsidies?	Die vragen kunnen schriftelijk gesteld worden. Door het vaststellen van de begroting worden deze subsidies vastgesteld door de raad. Subsidies kunnen nooit zomaar verstrekt worden. Er moet een aanvraag ingediend worden, waarin staat wat er gaat gebeuren. Vaak moet er dan een eindverslag komen, afhankelijk van het bedrag. Als het een hoger bedrag is, moet er zelfs een accountantsverklaring bij. Subsidies worden elk jaar opnieuw vastgesteld. Sommige subsidies zijn voor twee jaar, maar dan moet er aan het eind van die twee jaar een eindverslag ingediend worden.